

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PSYCHOLOGIA ROZWOJU CZŁOWIEKA		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2023/2024	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: wykład, ćwiczenia	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator: Dr Barbara Czuba barbara.czuba@pwste.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Instytut Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1) Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami psychologii rozwoju człowieka 2) Ukazanie zasad, prawidłowości i mechanizmów rozwoju psychicznego człowieka; 3) Przedstawienie studentom wybranych teorii rozwoju psychicznego; 4) Zapoznanie studentów z właściwościami rozwoju psychicznego w poszczególnych okresach życia człowieka; 5) Przygotowanie studentów do korzystania z wiedzy o rozwoju psychicznym człowieka przy rozwiązywaniu problemów edukacyjnych;			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą one od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	Psychologiczne zjawiska i prawidłowości rozwoju dziecka, z uwzględnieniem poszczególnych sfer funkcjonowania oraz ich uwarunkowań, w kontekście procesu edukacji. Identyfikuje kluczowe aspekty rozwoju dziecka i ich wpływ na proces uczenia się oraz adaptację do środowiska szkolnego.	K_W09
Umiejętności - potrafi		
U01	Potrafi zdiagnozować problemy uczniów, uwzględniając proces ich rozwoju w różnych sferach, takich jak motoryczna, poznawcza, emocjonalna, społeczna i moralna. Potrafi identyfikować deficyty w tych obszarach oraz zrozumieć ich wpływ na ogólny rozwój i funkcjonowanie uczniów. Umie skutecznie wspierać uczniów w przezwyciężaniu tych deficytów poprzez odpowiednie działania edukacyjno-wychowawcze, dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych.	K_U03
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K01	Skutecznego współdziałania ze specjalistami w celu poszerzenia swojej wiedzy na temat sposobów wspierania rozwoju osobowego, w tym również samorozwoju. Potrafi formułować konkretne wskazania dotyczące działań mających na celu rozwijanie potencjału uczniów oraz motywować ich do samodzielnego rozwoju. Korzysta z wiedzy i doświadczenia innych specjalistów, takich jak psychologowie, pedagodzy czy terapeuci, aby skuteczniej wspierać rozwój osobowy swoich podopiecznych.	K_K04

UWAGA!

Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Rozwój poznawczy w ciągu życia. Spostrzeganie, uwaga i pamięć. Szybkość przetwarzania informacji.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-02	Rozwój kompetencji językowych i komunikacyjnych.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-03	Rozwój emocjonalny w cyklu życia.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-04	Rozwój społeczny w ciągu życia. Społeczne przełomy życiowe.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-05	Rozwój społeczny w ciągu życia. Stadia rozwoju psychospołecznego według E. Eriksona.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-06	Rozwój moralny w cyklu życia. Koncepcje: psychodynamiczna, behawioralna i poznawczo-rozwojowa (teorie J. Piageta oraz L. Kohlberga).		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-07	Rozwój poznawczy w ciągu życia. Spostrzeganie, uwaga i pamięć. Szybkość przetwarzania informacji.		Metody podające: pokaz Metody podające: wykład problemowy	Egzamin pisemny
		ćwiczenia		
TP-05	Wiek szkolny. Operacje konkretne w myśleniu. Rozwój emocji i uczuć dziecka w wieku szkolnym. Rola ucznia/uczennicy.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,

TP-06	Adolescencja. Skok pokwitaniowy. Najważniejsze zmiany procesów poznawczych, rozwój emocjonalny, społeczny i osobowościowy. Dojrzewanie psychoseksualne. Kryzys tożsamości i jego rozwiązanie.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,
TP-07	Wczesna dorosłość. Wchodzenie w dorosłość – podejmowanie nowych ról rodzinnych i zawodowych. Myślenie postformalne.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,
TP-08	Środkowa dorosłość. Stabilizacja w rolach. Kryzys połowy życia.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,
TP-09	Późna dorosłość. Adaptacja do starzenia się i starości. Bilans życia.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,
TP-10	Wiek szkolny. Operacje konkretne w myśleniu. Rozwój emocji i uczuć dziecka w wieku szkolnym. Rola ucznia/uczennicy.		Metody niepodające: burza mózgów Metody niepodające: debata, dialog Metody niepodające: dyskusja i dyskusja zaplanowana Metody niepodające: prezentacja z wykorzystaniem środków multimedialnych	Projekt, prezentacja,

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.) (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Tom 3. Rozwój funkcji psychicznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.) (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Tom 2. Charakterystyka okresów życia człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M. (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Tom 1. Zagadnienia ogólne. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Brzezińska A.I., Appelt K., Ziółkowska B. (2016). Psychologia rozwoju człowieka. Sopot: GWP

Trempała J. (red.). (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

Brzezińska A. (2016). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańsk: GWP.

Birch A. (2006). Psychologia rozwojowa w zarysie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Boyd D., Bee H. (2009). Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Zysk i S-ka.

Brzezińska A. (2007). Społeczna psychologia rozwoju. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Jagodzińska M. (2003). Rozwój pamięci w dzieciństwie. Gdańsk: GWP.

Kornas-Biela D. (2004). Wokół początku życia ludzkiego. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.

Oleś P. (2000). Psychologia przełomu połowy życia. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL.

Schaffer H.R. (2008). Psychologia dziecka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Studen S. (2011). Psychologia starzenia się i starości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Stuart-Hamilton I. (2006). Psychologia starzenia się. Poznań: Zysk i S-ka.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	60
Praca własna studenta	30
SUMA GODZIN:	90

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

3

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2
	Praca własna studenta		1

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

W01: Czytanie wskazanej literatury – Egzamin pisemny

U01 - Przygotowanie do zajęć – opracowanie prezentacji/ projektu, Czytanie wskazanej literatury – opracowanie prezentacji/ projektu

K01 - Przygotowanie do zajęć – opracowanie prezentacji/ projektu

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

wykład:

- aktywność i kreatywność studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, testu – pochwała, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami);

- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych.

ćwiczenia:

- aktywność i kreatywność studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, scenariuszy, projektów – pochwała, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami);

- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych

Ocena podsumowująca:

Na ocenę dostateczną student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu wiadomości i umiejętności ze znaczną pomocą wykładowcy.

Na ocenę dobrą student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się), korzystając sporadycznie ze wskazówek nauczyciela (jego uzupełnień, uściśleń).

Na ocenę bardzo dobrą student płynnie, poprawnie, w sposób kompletny, niewymagający uzupełnień, poprawek, uściśleń, zadawania dodatkowych pytań i w pełni samodzielnie prezentuje wszystkie wskazane w sylabusie efekty uczenia się. Wykazuje się biegłością, operatywnością wiedzy, refleksyjnością i samodzielnością logicznego myślenia, a także przejawia świadomość dążeniem do samorozwoju.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

.....
(data,

podpis Koordynatora odpowiedzialnego za zajęcia)

(data,

podpis Kierownika Zakładu / Kierownika Jednostki Międzyinstytutowej)

Uwaga: Karta opisu zajęć (sylabus) musi być dostępna dla studenta.